

Suvestinė redakcija nuo 2003-04-05 iki 2003-06-20

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2001, Nr. [10-284](#), i. k. 1011100NUTA00000086

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO PAŠALPŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2001 m. sausio 25 d. Nr. 86
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymu (Žin., 2000, Nr. [111-3574](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatus (pridedama).
2. Suteikti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai teisę aiškinti klausimus, susijusius su šiuo nutarimu patvirtintų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų taikymu.
3. Pripažinti netekusiais galios:
 - 3.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. kovo 1 d. nutarimą Nr. 289 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1995, Nr. [20-468](#));
 - 3.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. sausio 8 d. nutarimą Nr. 47 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 289 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 1996, Nr. [4-104](#));
 - 3.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. lapkričio 5 d. nutarimą Nr. 1277 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 289 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 1996, Nr. [109-2478](#));
 - 3.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. gegužės 4 d. nutarimą Nr. 547 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 289 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 1998, Nr. [43-1183](#));
 - 3.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 17 d. nutarimą Nr. 1425 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 289 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 1999, Nr. [108-3149](#)).

MINISTRAS PIRMININKAS

ROLANDAS PAKSAS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO PAŠALPŲ NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šie nuostatai reguliuoja socialinio draudimo pašalpų iš ligos ir motinystės socialiniam draudimui skirtų lėšų skyrimo ir mokėjimo tvarką.
2. Iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ligos ir motinystės socialiniam draudimui skirtų lėšų mokamos:
 - 2.1. ligos pašalpos;
 - 2.2. motinystės pašalpos;
 - 2.3. motinystės (tėvystės) pašalpos.
3. Ligos ir motinystės socialiniu draudimu draudžiami asmenys nurodyti Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnyje.
4. Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai (toliau vadinama – teritoriniai skyriai) arba jų pavedimu draudėjai, o teritoriniai skyriai kontroliuoja, ar teisingai skiriamos, skaičiuojamos ir mokamos šiuose nuostatuose nustatytos pašalpos.

II. KOMPENSUOJAMASIS UŽDARBS PAŠALPOMS SKAIČIUOTI

5. Kompensuojamasis uždarbis, pagal kurį nustatomas ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpų dydis, skaičiuojamas pagal apdraustojo asmens draudžiamąsias pajamas, kurias sudaro visos asmens pajamos, nuo kurių buvo mokamos arba turėjo būti mokamos privalomosios valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos ir motinystės socialiniam draudimui, Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo nustatytos ir apdraustojo gautos ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas), motinystės, motinystės (tėvystės) pašalpos, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos pašalpos, mokamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, taip pat bedarbio pašalpos, mokamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos bedarbių rėmimo įstatymu.
6. Kompensuojamasis uždarbis, pagal kurį nustatomas ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpų dydis, skaičiuojamas pagal apdraustojo asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas užpraeitą kalendorinį ketvirtį, buvusį prieš laikinojo nedarbingumo nustatymo, nėštumo ir gimdymo ar vaiko priežiūros atostogų, iki jam sukaks vieneri metai (toliau vadinama – vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogos), suteikimo mėnesį.
7. Pašalpos gavėjo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis pašalpoms skaičiuoti negali viršyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų, galiojusių laikinojo nedarbingumo nustatymo, nėštumo bei gimdymo ar vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų suteikimo mėnesį, 3,5 dydžio sumos.
Punkto pakeitimai:
Nr. 397, 2003-04-01, Žin., 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397
8. Jeigu pašalpos gavėjo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis yra mažesnis už nedarbingumo atsiradimo bei nėštumo ir gimdymo atostogų suteikimo mėnesį galiojusių Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų ketvirtadalį, ligos ir motinystės pašalpos skaičiuojamos taikant pastarąjį dydį. Jeigu pašalpos gavėjo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis yra mažesnis už vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų suteikimo mėnesį galiojusių Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų trečdalį, motinystės (tėvystės) pašalpos skaičiuojamos taikant pastarąjį dydį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2003-04-01, *Žin.*, 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

9. Vidutinis dienos kompensuojamasis uždarbis apskaičiuojamas užpraeito kalendorinio ketvirčio, buvusio prieš laikinojo nedarbingumo nustatymo, nėštumo ir gimdymo ar vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų suteikimo mėnesį, draudžiamąsias pajamas dalijant iš to paties ketvirčio darbo dienų pagal kalendorių skaičiaus (taikoma 5 dienų darbo savaitė).

10. Maksimalus dienos kompensuojamasis uždarbis apskaičiuojamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų, galiojusių laikinojo nedarbingumo nustatymo, nėštumo ir gimdymo ar vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų suteikimo mėnesį, 3,5 dydžio sumą dalijant iš to mėnesio darbo dienų pagal kalendorių skaičiaus (taikoma 5 darbo dienų savaitė).

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2003-04-01, *Žin.*, 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

11. Jeigu asmuo yra dirbęs užsienio valstybėje ir Lietuvos Respublikoje įgijęs teisę gauti ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpas, jo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis už Lietuvos Respublikoje dirbtą laikotarpį apskaičiuojamas šių nuostatų 8 punkte nustatyta tvarka.

12. Kompensuojamasis uždarbis apskaičiuojamas pagal teritorinio skyriaus apdraustųjų įskaitos duomenis ir/arba buvusių darboviečių pateiktas pažymas. Darbdavio išduotoje pažymoje turi būti nurodyta apdraustojo vardas ir pavardė, asmens kodas, darbovietės pavadinimas, užpraeito kalendorinio ketvirčio pajamų, nuo kurių buvo skaičiuojamos privalomosios valstybinio socialinio draudimo įmokos, bei ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpų suma.

III. DRAUDIMO STAŽAS

13. Į ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą įskaitomi laikotarpiai, per kuriuos buvo mokamos arba pagal įstatymus turėjo būti mokamos privalomosios valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos ir motinystės socialiniam draudimui, taip pat per kuriuos apdraustasis asmuo gavo Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo nustatytas ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas), motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos pašalpas, mokamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, bedarbio pašalpas, mokamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos bedarbių rėmimo įstatymu.

14. Jeigu apdraustojo asmens ligos ir motinystės socialinio draudimo stažas skaičiuojamas kalendorinėmis dienomis, taikomas 30 kalendorinių dienų mėnuo.

Per kalendorinį mėnesį negali būti įskaityta daugiau kaip vienas ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo mėnuo.

15. Į ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą įskaitomi darbo užsienyje laikotarpiai (jeigu tai numatyta tarptautinėse sutartyse), tačiau tik tuo atveju, kai jie nesutampa su laiku, dirbtu Lietuvos Respublikoje.

16. Tais atvejais, kai apdraustasis asmuo neturi reikiamo ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo, nes prieš tai jis buvo išleistas vaiko nuo 1 iki 3 metų priežiūros atostogų, ligos ir motinystės socialinio draudimo stažas jam skaičiuojamas iš 12 mėnesių laikotarpio, buvusio prieš pastarąsias atostogas.

IV. LIGOS PAŠALPA

17. Ligos pašalpa skiriama turintiems teisę ją gauti asmenims šiais atvejais:

17.1. apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingais dėl ligos arba traumos, išskyrus Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo numatytus ligos pašalpos skyrimo ir mokėjimo atvejus;

17.2. sergantiems šeimos nariams slaugyti, jeigu gydytojo nurodymu būtina slaugyti susirgusį apdraustojo asmens šeimos narį;

17.3. dėl užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų nušalintiems nuo darbo;

Punkto pakeitimai:

Nr. [471](#), 2002-04-05, Žin., 2002, Nr. 38-1385 (2002-04-10), i. k. 1021100NUTA00000471

17.4. apdraustiesiems asmenims, kurie gydosį sveikatos priežiūroje įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas. Ši pašalpa skiriama apdraustiesiems asmenims už visą gydymosi tokioje įstaigoje laiką, taip pat vykimo į ją ir grįžimo iš jos laiką.

17.5. vaikų priežiūrai, jeigu vaikų įstaigose nustatytas infekcijų plitimą ribojantis režimas.

Papildyta punktu:

Nr. [471](#), 2002-04-05, Žin., 2002, Nr. 38-1385 (2002-04-10), i. k. 1021100NUTA00000471

18. Ligos pašalpa skiriama ir mokama, jeigu teisė ją gauti atsirado darbo laikotarpiu, įskaitant bandomąjį laikotarpį ir atleidimo iš darbo dieną.

Jeigu asmens laikinasis nedarbingumas, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi po atleidimo iš darbo, ligos pašalpa mokama tik dėl tos ligos ar traumos, dėl kurių jis tapo nedarbingas iki atleidimo iš darbo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [471](#), 2002-04-05, Žin., 2002, Nr. 38-1385 (2002-04-10), i. k. 1021100NUTA00000471

19. Teisę gauti ligos pašalpą turi apdraustieji asmenys, jeigu jie:

19.1. tampa laikinai nedarbingi dėl šių nuostatų 17 punkte nurodytų priežasčių ir dėl to praranda darbo pajamų, taip pat jeigu tuo laikotarpiu jie negauna ligos pašalpos pagal Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą;

19.2. prieš laikinojo nedarbingumo nustatymo dieną turi ne trumpesnę kaip 3 mėnesių per paskutinius 12 mėnesių arba ne trumpesnę kaip 6 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą.

20. Apdraustiesiems asmenims, gaunantiems valstybinio socialinio draudimo invalidumo pensiją, tapusiems laikinai nedarbingais šių nuostatų 17.1, 17.3 ir 17.4 punktuose nurodytais atvejais ir dėl to praradusiems darbo pajamų, ligos pašalpa mokama šių nuostatų 32 punkte nustatyta tvarka, bet ne ilgiau kaip 90 kalendorinių dienų per kalendorinius metus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [471](#), 2002-04-05, Žin., 2002, Nr. 38-1385 (2002-04-10), i. k. 1021100NUTA00000471

21. Apdraustiesiems asmenims, kurie savanoriškai gydosį nuo alkoholizmo, narkomanijos ar toksikomanijos specializuotuose stacionaruose, ligos pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų mokama šių nuostatų 32 punkte nustatyta tvarka, bet ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų vieną kartą per kalendorinius metus.

22. Kai apdraustasis asmuo slaugo sergantį šeimos narį, pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų mokama nuo pirmosios slaugymo dienos, bet ne ilgiau kaip 7 kalendorines dienas.

Sergančio šeimos nario slaugos pašalpa mokama, jeigu gydytojų nurodymu būtina slaugyti šeimos narį.

23. Turinčiam teisę gauti ligos pašalpą šių nuostatų 19 punkte nustatyta tvarka šeimos nariui, globėjui, slaugančiam sergantį iki 14 metų vaiką, pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų mokama nuo pirmosios slaugymo dienos, bet ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų.

24. Turinčiam teisę gauti ligos pašalpą šių nuostatų 19 punkte nustatyta tvarka šeimos nariui, globėjui, slaugančiam stacionare bet kuria liga sergantį iki 7 metų vaiką, taip pat slaugančiam stacionare ir vaikų reabilitacijos įstaigoje vaiką iki 16 metų, sergantį sunkiomis ligomis, kurių sąrašą tvirtina Sveikatos apsaugos ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų mokama nuo pirmosios slaugymo dienos už visą reikalingą slaugymo laikotarpį, bet ne ilgiau kaip 120 kalendorinių dienų per kalendorinius metus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [471](#), 2002-04-05, *Žin.*, 2002, Nr. 38-1385 (2002-04-10), i. k. 1021100NUTA00000471

25. Kai teisės aktų nustatyta tvarka ypač pavojingų arba nežinomos kilmės užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų židiniuose nustatomas karantino režimas, ligos pašalpa dėl šios priežasties nušalintiems nuo darbo apdraustiesiems asmenims mokama šių nuostatų 32 punkte nustatyta tvarka visą nušalinimo nuo darbo laikotarpį iki karantino atšaukimo.

26. Užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų metu, kai apdraustasis asmuo nuo darbo laikinai nušalinamas kaip užkrečiamosios ligos sukėlėjo nešiotojas ir negalima jo perkelti į kitą darbą, ligos pašalpa apskaičiuojama pagal kompensuojamąjį uždarbį, gautą tik toje darbovietėje, kurioje apdraustasis asmuo nušalintas nuo darbo, ir mokama šių nuostatų 32 punkte nustatyta tvarka.

27. Kai teisės aktų nustatyta tvarka vaikų įstaigose nustatomas infekcijų plitimą ribojantis režimas ir dėl to atsirado būtinybė prižiūrėti vaiką, ligos pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų mokama šių nuostatų 23 punkte nustatyta tvarka.

28. Apdraustajam asmeniui, kuris gydomi sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, ligos pašalpa mokama šių nuostatų 32 punkte nustatyta tvarka už visą gydymosi joje laiką, taip pat vykimo į šią įstaigą ir grįžimo iš jos laiką.

29. Jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas šių nuostatų 17.1 ir 17.4 punktuose nustatytais atvejais atsirado to asmens mokamų kasmetinių atostogų metu, ligos pašalpa mokama šių nuostatų 20, 21, 28 ir 32 punktuose nustatyta tvarka.

30. Jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas dėl šių nuostatų 17 punkte nurodytų priežasčių atsirado to asmens nemokamų atostogų metu, ligos pašalpa mokama šių nuostatų 20–28 ir 32 punktuose nustatyta tvarka nuo tos dienos, kurią apdraustasis asmuo turėjo pradėti dirbti.

31. Atsiradus laikinajam nedarbingumui nušalinimo nuo darbo (pareigų), sustabdant darbo užmokesčio mokėjimą, laikotarpiu, išskyrus šių nuostatų 25 punkte numatytus atvejus, ligos pašalpa mokama šių nuostatų 20–28 ir 32 punktuose nustatyta tvarka nuo tos dienos, kurią darbuotojas turėjo pradėti dirbti.

Tokia pat tvarka ligos pašalpa mokama, jeigu apdraustasis asmuo nušalinamas nuo darbo ligos metu.

32. Apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingais šių nuostatų 17.1, 17.3 ir 17.4 punktuose nurodytais atvejais, ligos pašalpą 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas, sutampančias su darbuotojo darbo grafiku, moka darbdavys. Jeigu darbuotojas dirba keliose darbovietėse, už 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas moka kiekvienas darbdavys.

Nuo trečiosios kalendorinės nedarbingumo dienos šių nuostatų 34 punkte nustatyto dydžio ligos pašalpa mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų. Ši pašalpa mokama tol, kol asmuo atgaus darbingumą arba bus pripažintas invalidu.

33. Ligos pašalpa, kurią moka darbdavys 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas, negali būti mažesnė negu 80 procentų ir didesnė negu 100 procentų pašalpos gavėjo vidutinio darbo užmokesčio, apskaičiuoto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [471](#), 2002-04-05, *Žin.*, 2002, Nr. 38-1385 (2002-04-10), i. k. 1021100NUTA00000471

34. Ligos pašalpa, mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų, lygi 85 procentams pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio. Tačiau ši pašalpa per mėnesį negali būti mažesnė už nedarbingumo atsiradimo mėnesį galiojusių einamųjų metų draudžiamųjų pajamų ketvirtadalį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2003-04-01, *Žin.*, 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

35. Ligos pašalpa nemokama, jeigu atitinkamos institucijos nustato, kad apdraustasis asmuo:
- 35.1. tapo laikinai nedarbingas dėl traumos, kurią gavo darydamas nusikaltimą;
 - 35.2. sužalojo savo sveikatą arba apsimetė sergančiu;

35.3. tapo laikinai nedarbingas dėl piktnaudžiavimo alkoholiu, narkotinėmis, toksinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis.

36. Asmenims, pažeidusiems gydytojo nustatytą gydymo ir slaugos režimą, paskirtu laiku be pateisinamos priežasties neatvykusiems pas gydytoją arba, kaip nustatyta teisės aktu, pasitikrinti darbingumo, ligos pašalpa Valstybinio socialinio draudimo teritorinio skyriaus vedėjo (pavadootojo) sprendimu gali būti neskiriama arba jos mokėjimas nutraukiamas nuo pažeidimo padarymo dienos, bet ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų, o neatvykusiems patikrinimo į medicininę socialinės ekspertizės komisiją - visam laikui nuo tos dienos, kurią jie turėjo atvykti pasitikrinti.

Jeigu apdraustasis asmuo nedarbingumo laikotarpiu dirba ir dėl ligos nepraranda darbo pajamų, ligos pašalpa už tą laikotarpį nemokama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [471](#), 2002-04-05, *Žin.*, 2002, Nr. 38-1385 (2002-04-10), i. k. 1021100NUTA00000471

37. Už sugaištą laiką, įstatymo nustatytą kai kurių kategorijų darbuotojų medicininei apžiūrai, ligos pašalpa nemokama.

V. MOTINYSTĖS PAŠALPA

38. Teisę gauti motinystės pašalpą turi asmenys, jeigu jie:

38.1. apdrausti šios rūšies draudimu pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalį;

38.2. įstatymų nustatyta tvarka išleisti nėštumo ir gimdymo atostogų;

38.3. iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 3 mėnesių per paskutinius 12 mėnesių arba ne trumpesnę kaip 6 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2003-04-01, *Žin.*, 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

39. Motinystės pašalpa mokama šių nuostatų 38 punkte nurodytoms moterims už 70 kalendorinių dienų iki gimdymo (suėjus 28 nėštumo savaitėms ir daugiau) ir už 56 kalendorines dienas po gimdymo (komplikuoto gimdymo atveju ir kai gimė daugiau negu vienas vaikas – už 70 kalendorinių dienų po gimdymo). Pašalpa mokama už visą nustatytą iki gimdymo ir po gimdymo laikotarpį neatsižvelgiant į faktinį iki gimdymo praėjusių dienų skaičių.

Moterims, pagimdžiusioms 22–28 nėštumo savaitę, motinystės pašalpa mokama už 28 kalendorines dienas po gimdymo. Jeigu kūdikis gyvena 28 paras ir ilgiau, pašalpa mokama už 70 dienų po gimdymo.

Apdraustam asmeniui, įvaikinusiam naujagimį ar paskirtam jo globėju, motinystės pašalpa mokama Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 17 straipsnyje nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2003-04-01, *Žin.*, 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

40. Motinystės pašalpa nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu mokama 100 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio. Tačiau ši pašalpa per mėnesį negali būti mažesnė už nėštumo ir gimdymo atostogų suteikimo mėnesį galiojusių einamųjų metų draudžiamųjų pajamų ketvirtadalį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2003-04-01, *Žin.*, 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

41. Motinystės pašalpa už laikotarpį, sutampantį su kasmetinių atostogų laikotarpiu, mokama šių nuostatų 39 ir 40 punktuose nustatyta tvarka. Nemokamų atostogų laikotarpiu motinystės pašalpa nemokama.

42. Moteriai, atleistai iš darbo nėštumo arba nėštumo ir gimdymo atostogų metu dėl įmonės, įstaigos, organizacijos likvidavimo ar bankroto bylos iškėlimo ir turinčiai šių Nuostatų 38.3 punkte nurodytą draudimo stažą, motinystės pašalpa mokama šių Nuostatų 39 punkte nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2003-04-01, Žin., 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

VI. MOTINYSTĖS (TĖVYSTĖS) PAŠALPA

43. Teisę gauti motinystės (tėvystės) pašalpą turi vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjas, kuris:

43.1. apdraustas šios rūšies draudimu pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalį;

43.2. įstatymų nustatyta tvarka išleistas vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų;

43.3. per paskutinius 24 mėnesius iki pirmosios vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 7 mėnesių ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą, apskaičiuotą vadovaujantis šių nuostatų 13–16 punktais.

44. Motinystės (tėvystės) pašalpa skiriama turinčiam teisę ją gauti apdraustajam asmeniui vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų laikotarpiu. Ši pašalpa mokama vaiko priežiūros atostogų laikotarpiu nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos, iki vaikui sukanka vieneri metai, įskaitant vaiko gimimo dieną. Motinystės (tėvystės) pašalpa mokama už praėjusį mėnesį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [471](#), 2002-04-05, Žin., 2002, Nr. 38-1385 (2002-04-10), i. k. 1021100NUTA00000471

45. Jeigu motina negavo motinystės pašalpos už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį, motinystės (tėvystės) pašalpa turintiems teisę ją gauti šių nuostatų 43 punkte nurodytiems asmenims skiriama nuo vaiko gimimo dienos.

46. Kai moteriai, gaunančiai motinystės (tėvystės) pašalpą, suteikiamos nėštumo ir gimdymo atostogos ir ji įgyja teisę gauti motinystės pašalpą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu, jai mokama tik viena iš šių pašalpų – didesnioji arba pagal pasirinkimą.

47. Jeigu motinystės pašalpą už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį gavusi motina mirė, motinystės (tėvystės) pašalpa turintiems teisę ją gauti šių nuostatų 43 punkte nurodytiems asmenims skiriama nuo motinos mirties dienos.

48. Motinystės (tėvystės) pašalpa mokama 60 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio. Tačiau ši pašalpa per mėnesį negali būti mažesnė už vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų suteikimo mėnesį galiojusią Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų trečdalį. Kai apdraustasis vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų suteikimo dieną dirba ne vienoje darbovietėje, motinystės (tėvystės) pašalpa jam skaičiuojama pagal gautą kompensuojamąjį uždarbį tik tose darbovietėse, kuriose jis yra išleistas vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2003-04-01, Žin., 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

49. Jeigu vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjas, įstatymų nustatyta tvarka išleistas vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų ir gaunantis motinystės (tėvystės) pašalpą, atleidžiamas iš darbo dėl įmonės, įstaigos, organizacijos likvidavimo ar bankroto bylos iškėlimo, jam paskirta motinystės (tėvystės) pašalpa mokama ne ilgiau kaip iki įsidarbinimo.

Jeigu vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjas, turintis šių Nuostatų 43.3 punkte nurodytą draudimo stažą, buvo atleistas iš darbo dėl įmonės, įstaigos, organizacijos likvidavimo ar bankroto ir dėl to negavo vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų, jam motinystės (tėvystės) pašalpa mokama šių Nuostatų 44, 45 ir 47 punktuose nustatyta tvarka, bet ne ilgiau kaip iki įsidarbinimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2003-04-01, Žin., 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

VII. PAŠALPŲ SKYRIMAS IR MOKĖJIMAS

50. Pagrindas skirti ir mokėti ligos arba motinystės pašalpas yra nedarbingumo pažymėjimas arba nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas, išduotas pagal Sveikatos apsaugos ministerijos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtintas Nedarbingumo pažymėjimų bei nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklės.

Pametus nedarbingumo pažymėjimą arba nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą, ligos arba motinystės pašalpos išmokamos pagal jo dublikatą, išduodamą pateikus pažymą apie tai, kad pašalpa nebuvo išmokėta.

51. Apdraustasis asmuo nedarbingumo pažymėjimą pateikia įmonės, įstaigos, organizacijos administracijai (vadovo įgaliotam asmeniui) tą dieną, kurią jis grįžta į darbą laikinajam nedarbingumui pasibaigus. Nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas pateikiamas apmokėti po nėštumo ir gimdymo atostogų suteikimo.

Motinystės pašalpa pagal nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą skiriama ir mokama už visą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį.

52. Ligos pašalpa ir motinystės pašalpa nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu mokama už darbo dienas pagal kalendorių (taikoma 5 dienų darbo savaitė).

Motinystės (tėvystės) mėnesinė pašalpa vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų laikotarpiu apskaičiuojama pagal vidutinį tų metų darbo dienų per mėnesį skaičių (taikoma 5 dienų darbo savaitė). Ne viso mėnesio pašalpa apskaičiuojama pagal kalendorines to mėnesio dienas.

53. Ligos ir motinystės socialinio draudimo stažas apskaičiuojamas pagal ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo trukmę darbovietėje, kurioje pašalpos gavėjas dirbo teisės į pašalpą atsiradimo dieną. Jeigu toje darbovietėje pašalpos gavėjo stažas trumpesnis už įstatyme nustatytą stažą, būtiną pašalpai gauti, ligos ir motinystės socialinio draudimo stažas apskaičiuojamas pagal papildomai pateiktas pažymas apie jo draudimo laikotarpius, per kuriuos buvo skaičiuotos privalomosios valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos ir motinystės socialiniam draudimui arba buvo gautos ligos, motinystės, motinystės (tėvystės), bedarbio pašalpos.

54. Ligos pašalpa už 2 pirmąsias ligos dienas išmokama darbo užmokesčio mokėjimo terminais tose darbovietėse, kuriose apdraustasis dirbo iki susirgimo dienos.

55. Ligos ir motinystės pašalpas iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų skiria ir moka draudėjas arba teritorinis skyrius.

Tais atvejais, kai ligos ir motinystės pašalpas mokėti pavesta draudėjui, jos mokamos vienoje iš pašalpos gavėjo darboviečių, kuriai pateikiamas nedarbingumo pažymėjimas ir/ar nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas bei dokumentai, patvirtinantys ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą.

Kai ligos, motinystės bei motinystės (tėvystės) pašalpos mokamos teritoriniame skyriuje, apdraustasis asmuo turi pateikti prašymą, nedarbingumo pažymėjimą ir/ar nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą bei dokumentus, patvirtinančius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą. Motinystės (tėvystės) pašalpai skirti papildomai turi būti pateiktas vaiko gimimo liudijimo nuorašas, taip pat įsakymo dėl atostogų vaikui prižiūrėti, kol jam sueis vieneri metai, suteikimo pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 180 straipsnį nuorašas.

Punkto pakeitimai:

Nr. 397, 2003-04-01, Žin., 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

56. Kreipimosi dėl pašalpos skyrimo data laikoma diena, kurią priimtas prašymas su visais reikiama dokumentais. Jeigu prašymas skirti pašalpą teritoriniam skyriui siunčiamas paštu, kreipimosi data laikoma prašymo išsiuntimo diena, pažymėta vietos pašto spaude. Jeigu prie prašymo pridėti ne visi reikiami dokumentai, teritorinis skyrius per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos turi pranešti raštu pareiškėjui, kokie dokumentai turi būti pateikti papildomai.

57. Ligos pašalpa skiriama tik po to, kai apskaičiuota pašalpa iš darbdavio lėšų už 2 pirmąsias ligos dienas.

58. Teritoriniame skyriuje mokamos ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos skiriamos šio skyriaus vedėjo (pavaduotojo) sprendimu.

59. Sprendimas turi būti priimtas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo su visais reikiama dokumentais gavimo teritoriniame skyriuje dienos.

60. Atsisakęs skirti pašalpą, teritorinis skyrius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po šio sprendimo priėmimo dienos turi išsiųsti (įteikti) pareiškėjui sprendimo nuorašą. Sprendime turi būti nurodyta atsisakymo skirti pašalpą priežastis ir informuota apie sprendimo apskundimo tvarką bei terminus.

61. Ligos, motinystės, motinystės (tėvystės) pašalpos pervedamos į pašalpos gavėjo nurodytą asmeninę sąskaitą Lietuvos Respublikos teritorijoje esančioje kredito įstaigoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2003-04-01, Žin., 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

62. Tais atvejais, kai teritorinio skyriaus pavedimu ligos ar motinystės pašalpas iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų moka draudėjai, pastarieji, apskaičiavę pašalpas, pateikia teritoriniam skyriui Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos nustatytos formos paraišką, nurodydami, kiek lėšų reikia pašalpoms išmokėti.

63. Teritorinis skyrius, išnagrinėjęs draudėjo paraišką, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo paraiškos gavimo perveda draudėjui reikiamas lėšas. Draudėjai turi išmokėti pašalpas gavėjams per 5 darbo dienas nuo lėšų įskaitymo į draudėjo sąskaitą dienos.

64. Jeigu draudėjas, nustatytu laiku negavęs lėšų iš teritorinio skyriaus, išmoka pašalpas iš savo lėšų, draudėjui iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų mokami įstatymų nustatyto dydžio delspinigiai.

65. Jeigu asmuo pagal šiuos nuostatus neturi teisės pagal nedarbingumo pažymėjimą ar nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą gauti pašalpos, ji neskiriama. Apie tai draudėjo įgaliotas asmuo pažymi nedarbingumo pažymėjime ar nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjime, nuroydamas priežastį, kodėl pašalpa neskiriama, ir apie tai raštu per 5 darbo dienas nuo atsisakymo skirti pašalpą praneša apdraustajam asmeniui.

66. Apmokėti ir neapmokėti nedarbingumo pažymėjimai, taip pat visi dokumentai, pagal kuriuos buvo skirtos ir išmokėtos ligos ir motinystės bei motinystės (tėvystės) pašalpos, saugomi įmonės, įstaigos, organizacijos buhalterijoje arba teritoriniame skyriuje Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [471](#), 2002-04-05, Žin., 2002, Nr. 38-1385 (2002-04-10), i. k. 1021100NUTA00000471

67. Ligos, motinystės pašalpos, negautos iki teisę jas gauti turėjusio asmens mirties dienos, mokamos šeimos nariui, pateikusiam mirusiojo asmens mirties liudijimą.

Motinystės (tėvystės) pašalpa, negauta iki teisę ją gauti turėjusio asmens mirties dienos, mokama vienam iš vaiko tėvų (įtėvių) ar globėjui.

Negauta pašalpa į paveldimą turtą neįskaitoma.

68. Pašalpos iš darbdavio ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų skiriamos, jeigu dėl jų į pašalpos mokėtoją buvo kreiptasi ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo ligos, nėštumo ir gimdymo bei vaiko iki vienerių metų priežiūros atostogų pabaigos ir mokamos ne daugiau kaip už 12 praeitų mėnesių, skaičiuojant nuo kreipimosi skirti pašalpą dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [471](#), 2002-04-05, Žin., 2002, Nr. 38-1385 (2002-04-10), i. k. 1021100NUTA00000471

69. Teritoriniai skyriai ir draudėjai yra atsakingi už tai, kad ligos, motinystės bei motinystės (tėvystės) pašalpos būtų teisingai mokamos. Pašalpų skyrimo ir mokėjimo teisingumą Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos ir jos teritorinių skyrių audito pareigūnai tikrina ne rečiau kaip kartą per metus.

Nustačius, kad pašalpos paskirtos klaidingai, jos perskaičiuojamos. Pašalpos gavėjui išmokama nepriemoka, o permokėtos pašalpų sumos išieškamos įstatymų nustatyta tvarka.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

70. Nustačius, kad pašalpos išmokėtos pagal neteisingai įformintus ar suklastotus dokumentus, permokėtos pašalpų sumos įstatymų nustatyta tvarka išieškamos iš kaltų asmenų, išdavusių ar pateikusių šiuos dokumentus.

71. Jeigu pašalpa neteisėtai išmokėta dėl jos gavėjo kaltės, susidariusi permoka teritorinio skyriaus vedėjo sprendimu išieškoma iš bet kurios kitos išmokos, mokamos tam asmeniui iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų. Jeigu asmuo jokių valstybinio socialinio draudimo išmokų negauna, permoka išieškoma teismine tvarka.

72. Asmuo, nesutinkantis su draudėjo įgalioto asmens atsisakymu skirti pašalpa, gali kreiptis į teritorinį skyrių. Teritorinio skyriaus vedėjo (pavduotojo) sprendimą, kuriuo atsisakoma skirti pašalpa, per 10 darbo dienų nuo šio sprendimo įteikimo jam dienos asmuo turi teisę apskųsti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai arba teismui įstatymų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [471](#), 2002-04-05, Žin., 2002, Nr. 38-1385 (2002-04-10), i. k. 1021100NUTA00000471

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 86 "Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo" dalinio pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [397](#), 2003-04-01, Žin., 2003, Nr. 33-1381 (2003-04-04), i. k. 1031100NUTA00000397

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 86 "Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo" pakeitimo